వంతెన

జయంతి వెంకటరమణ

జయంతి వెంకట రమణ 7 జనవరి 1943న భద్రాచలంలో జన్మించారు. సైన్స్ ఉపాధ్యాయునిగా వృత్తిని చేపట్టి తెలుగు లెక్చరర్‌గా ఇటీవలే రిటైరయ్యారు. వందకు పైబడి కథలు రాశారు. 'పొన్న' కథా సంకలనాన్ని, 'కల్యాణ తిలకం' నవలను వెలువరించారు. ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక 1973లో నిర్వహించిన ప్రమాదీచ దీపావళి కథల పోటీలో 'వంతెన' కథకు ప్రథమ బహుమతి లభించింది. ఇదే కథను 'జారుడు మెట్లు' పేరిట కాశీ విశ్వనాథ్ నాటకీకరించారు. అచ్చమయిన తెలుగు కథలు చదువుతూ... రాస్తూ వెంకట రమణగారు పెందుర్తి సమీపంలోని చిన్న ముషిరివాడలో ప్రస్తుతం ఉంటున్నారు. తొలిసారిగా ఆంధ్రప్రభలో వేసిన బాపు ఇలస్ట్రేషన్‌ని కూడా యీ కథలో ప్రచురిస్తున్నందుకు ఆనందంగా వుంది.

(చిరునామా: జె.వి.రమణ, రిటైర్డ్ లెక్చరర్, 1-115/3, గణేశ్‌నగర్, చిన్నముషిరివాడ, సుజాతానగర్ పోస్ట్, విశాఖ జిల్లా.)

చిక్కటి చీకటి.

ఆకాశం మీద నల్లని మబ్బులు.

సన్నగా వాన.

దురుసుగా ఈదురుగాలి.

ప్లాట్‌ఫారం మీద అక్కడక్కడ దూరదూరంగా ఉన్న తురాయి, గంగరావిచెట్లు వర్షంలో తడుస్తూ తలలు వంచుకుని నిలుచున్నాయి.

లాంపు పోస్టుల మీద ఉన్న చమురు దీపాలు కొడిగట్టబోతున్నాయి.

రైల్వే లైన్ల అవతల 'చిన్నూరు'లో పోగుపడ్డ పూరిళ్లు ఆ చలికి ఆ చీకటిలో కంబళి కప్పుకుని నిద్రకు జోగుతున్నాయి.

ఊరి మధ్య చెరువు గట్టునున్న చింత చెట్ల మీద ఋషి పక్షులు స్వేచ్ఛగా ప్లాట్‌ఫారం మీదికి అప్పు డప్పుడు దాడి చేస్తున్నాయి.

స్టేషను మాస్టరు గదిలో గోడ గడియారం ఒక గంట కొట్టింది. గడియారంలో ముల్లు మాత్రం పద కొండు గంటలనే చూపుతున్నాయి.

స్టేషన్ మాస్టరు రాఘవరావు తల ఎత్తి గడియారం వైపొకసారి చూచి, హరికేన్ లాంతర్ని స్లాట్ బాక్సుకు దగ్గరగా జరిపి కుర్చీలో వెనకకు చేరగిలా పడ్డాడు.

"మాస్టారూ! పాసెంజరు బండి ఎన్ని గంటలకు కొస్తుందండీ?'

తల ఎత్తాడు రాఘవరావు. ద్వారం దగ్గర పద్దెనిమి దేళ్ల ప్రాయంలో ఉన్న యువతి అడుగుతూంది. ఆకాశంలో సన్నని మెరుపు ఏ సవ్వడి లేకుండా అల్లరి పిల్లలా చెంగున పరుగెత్తింది.

"ఏ పాసెంజరు బండమ్మా?" అడిగాడు రాఘవ రావు.

"హైదరాబాదు వైపు పోయే పాసెంజరండి. సామర్లకోటకు కూడా పోతుంది కదండీ అది." బెదురు బెదురుగా చూస్తూ అడిగిందామె.

"ఆహాఁ! ఆ ట్రెయినా? నిజానికైతే అది ఈ వేళకు ఈ ఊరుకు రావలసిందే. కాని. ఈ రోజు రెండు గంటలు లేటు. ఒంటిగంటకు వస్తుంది."

"రెండు గంటలే! ఆ ట్రెయిన్‌కు ముందుగా వచ్చే మరే ట్రెయిను లేదాండి?"

ఆణిముత్యాలు

సుమారుగా ద్వారానికి అతుక్కుపోయి ఉందామె. కుడికాలు గుమ్మం మీదుంచి కుడిచేతితో ద్వారాన్ని పట్టుకుని నిలుచుంది. ఆమె ముఖంతప్ప పూర్తి రూపం రాఘవరావుకు గోచరం కాలేదు. ఆమె మాటాడు తూంటే ఆమె కనులు మాత్రం వింతగా కదులు తున్నాయి. రాఘవరావు భ్రుకుటి ముడిచి కుర్చీలోంచి లేచి నాలుగడుగులు వేసి, "లేదమ్మా! ఒకవేళ ఉన్నా, పాసెంజరు బండి తప్ప మరే ట్రెయినూ ఆగదు. ఏంచేస్తామమ్మా! మాది చిన్న స్టేషను. మేం చిన్న మాస్టర్లం. ఏ ఊరు వెళ్లాలమ్మా?" అన్నాడు.

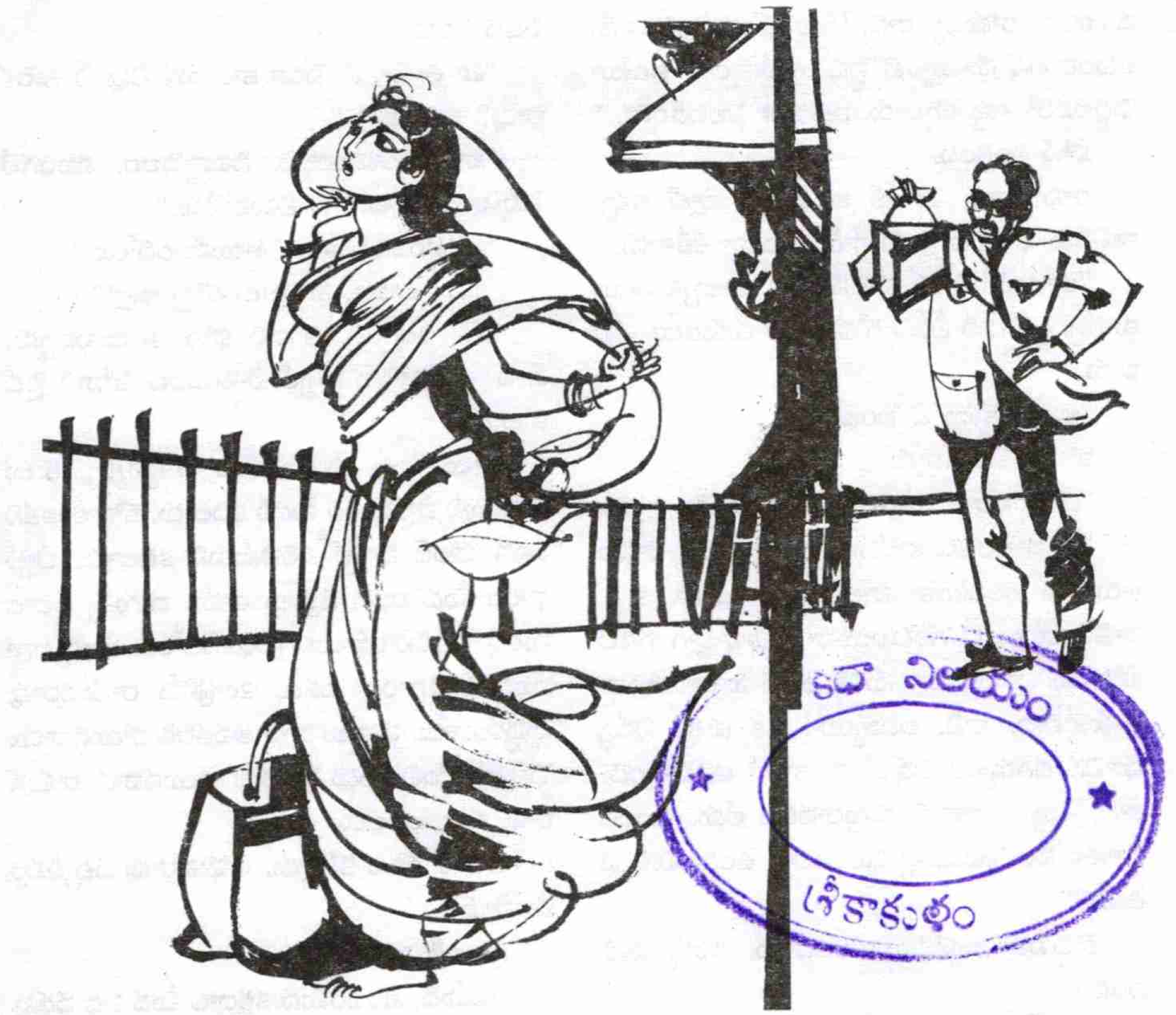

"సామర్లకోట కెళ్లాలండి" బెదురు బెదురుగా చూస్తూ అంది.

"అబ్బో! చాలా దూరమే! అందులో పాసెంజరు బండిలో ప్రయాణం విసుగనిపిస్తుంది. ఏం చేస్తాం? ఈ స్టేషన్లలో మెయిలు ఆగదు. మరి మీ ఊరిలో ఆగినట్టు ప్రతి స్టేషనులో ఆగితే నేను 'మెయిలు' నెలా అవుతానంటుంది ఆ పట్టపురాణి."

"అవునండి అదీ నిజమే కదండి? మాస్టారూ! ఈ ట్రెయిన్ ఆ ఊరు చేరేసరికి వెలుగు వచ్చేస్తుందాండి?"

"వెలుగు రాకేం? బాగా ఎండే కాస్తుంది."

"పోనీలెండి. స్టేషన్ నుండి ఊరులోకి వెళ్లటానికి జట్కాలు దొరుకుతాయాండీ?" నలుదిశలా పరికిస్తూనే అడిగిందామె.

"జట్కాలు, రిక్షాలు, టాక్సీలు దొరకుతాయమ్మా. ఏమమ్మా! ఇంతకు పూర్వం ఆ ఊరెప్పుడూ వెళ్లలేదా?"

"లె...లె... లేదండీ."

"అయినా ఫరవాలేదు. నాకా ఊరు బాగా తెలుసు. నే చెబుతాలే!... ఆఁ! అవతల చీకటిగా లేదూ? నిన్నటి నుండి ఆకాశం 'కురుస్తాన్! కురుస్తాన్! కొంపలు కూల్చేస్తాన్!' అంటోంది. మట్టివాసన వేస్తోంది. వర్షం చినుకులు గాని పడుతున్నాయా?"

"సన్నగా వాన పడుతోందండి" అంది చేతుల మీద, నుదుటి మీద పడ్డ వర్షపు చినుకులు తుడుచుకుంటూ.

"అయ్యో! వర్షంలో తడిసినట్టున్నావు. వచ్చి అలా ఆ బల్లమీద కూర్చో, అమ్మా! నీతో మరెవరైనా ఉన్నారా? వారినీ లోపలకు రమ్మను" ఆహ్వానించాడు రాఘవరావు.

"మరెవరూ లేరండి. నేనే! నే నొక్కర్తినే!"

"అలాగా! వచ్చి లోపల కూర్చో, అమ్మా! ఫరవా లేదు. ఆ బాగు టేబిలు మీద పెట్టు. అద్దదీ. చెప్పాను కదమ్మా మాది చిన్న స్టేషనని? మాకూ ప్రయాణికుల వెయిటింగ్ రూముంటుంది. కాని, ఎవరికీ ఉపయోగ యోగ్యం కాదు. ఈ స్టేషనుకు కరెంటు లేదు. చమురు దీపాలే గతి. ఇద్దరు పాసెంజర్లు ట్రెయిన్ ఎక్కితే, ఒకడు ట్రెయిన్ దిగుతాడు. అందుకనే ఈ స్టేషన్ను ఎత్తేద్దా

కథా నిలయం ★ ★ శ్రీకాకుళం

మనుకున్నారామధ్య. కాని, 'మేం మెయిలు ట్రెయిన్నే ఆపించాలని చూస్తుంటే స్టేషనే ఎత్తేస్తారా?' అంటూ పెద్దలెవరో అడ్డు తగిలారు. ఇది ఇలా నిలబడింది..."

ఫోన్ రింగైంది.

రాఘవరావు మెసేజ్ అందుకుని స్లాట్ ఇచ్చి, కాబిన్‌కు ఫోన్‌చేస్తూ, "కోనారీ" అంటూ కేకేశాడు.

"బాబూ!" గోడ పక్కన బీడీ కాల్చుకుంటూ కూర్చున్న కోనారి బీడీని గోడపక్క దాచుకుంటూ పలి కాడు.

"అవుట్ కొట్టు పాసెంజరుకి."

కోనారి పరుగెత్తాడు.

"పాసెంజరా?" ఆత్రతగా అడిగిందామె.

"మీ పాసెంజరు కాదమ్మా. ఇది పూరీ వెళ్లే పాసెం జరు. మీ బండికింకా చాలా వ్యవధి ఉంది. కాని, నాతో కూర్చుంటే గంటలయినా నిమిషాల్లాగ గడిచి పోతాయి. నా ఎదురుగా మనిషి ఉంటే మాటాడకుండా ఊరుకోలేను. కానీ, అమ్మాయీ! ఒక ప్రశ్న. నిన్ను చూచిన దగ్గర్నుండి ఎక్కడో చూశాననే అనిపిస్తోంది. కాని, ఎక్కడ చూశానో గుర్తురావటం లేదు. ముఖం మాత్రం పరిచయమున్న ముఖంలాగే ఉంది. మీది ఏ ఊరు?"

కొద్దిసేపు ఆలోచించి అందామె. "పక్క ఊరే నండి."

"అంటే?"

"దగ్గరి ఊరే లెండి?"

"ఆ ఊరికి పేరు లేదా?"

తల దించుకుని కొద్దిసేపాగి, "కృష్ణాపుర మండి" అంది.

"కృష్ణాపురమా? ఇక్కడి నుండి మూడు మైళ్ల దూరంలో ఈ ఊరున్నదని వినటమే గాని, నే నెప్పుడూ అక్కడికి పోలేదు. ఇంతకూ ఎవరమ్మాయివి?" అడిగాడు.

"బాబూ! పాసెంజరు బండికి టిక్కెట్టిస్తావా?"

రాఘవరావు తాళం గుత్తి అందుకుని టిక్కెట్ ట్యూబ్ దగ్గరికి నడిచాడు.

"రెండు పెద్ద టిక్కట్లిచ్చీ, బాబూ! ఒక సిన్న టిక్కట ఇచ్చీ! మా ఆడదాయికి కూడా ఇచ్చీ, బాబూ! బాబూ! మా కడదానికి కూడా లాక్కుంతవా టిక్కటి?"

"ఇంతకీ ఏ ఊరోయి?"

"మాదా! ఎరికనేదా, బాబూ! మాది లచ్చింపేట. దగ్గిరే. సేపలమ్మో వోణ్ణి. బాబూ! దశరథుడు నా పేరు" విడమరిచాడు.

"మీ ఊరూ, నీ పేరూ కాదోయి! నీవు ఏ ఊరెళ తావు? అది చెప్పు."

"బాబూ! సెప్పినాను. సిమ్మాసెలం. ముంగలే సెప్పినాను, బాబూ! నీ వినుకోనేదు."

"ఆ ట్రెయిన్‌కి ఇంకా టయిముందోయి."

"ఇచ్చీ, బాబూ, మల్లా బండొస్తే అల్లు!"

ఫోన్ రింగైంది. కోనారి ఫోన్ అందుకున్నాడు. పాసెంజరు హోమ్ సిగ్నల్ పాసయింది. కోనారి సైట్ కొట్టాడు.

రాఘవరావు పాసెంజరుకి టిక్కెట్కిచ్చి, కోటు తొడుక్కుని ప్లాట్‌ఫారం మీదికి కదిలాడు. కోనారి అతని వెనక హాండ్ సిగ్నల్ సరిచేసుకుని కదిలాడు. ప్లాట్ ఫారం మీద ఋషి పక్షులు తాము దాగున్న స్థలాల నుండి చెదిరిపోయాయి. ట్రెయిన్‌లోంచి ముచ్చటగా ముగ్గురే దిగారు. ఒకడు మాత్రమే రాఘవరావు దృష్టికందాడు. పట్టాలు దాటి అవతలికి పోయినవాడు, ఫెన్సింగ్‌లోంచి సందు చేసుకొని పోయినవాడు రాఘవ రావు దృష్టికందలేదు.

కోనారి గంట కొట్టాడు. రాఘవరావు పచ్చదీపం చూపాడు.

ట్రెయిన్ కదిలింది.

తలమీద, ముఖంమీద కళ్లద్దాల మీద పడ్డ వర్షపు చినుకులను రుమాలుతో తుడుచుకుంటూ, తన సీటు ముందుకు చేరబోతున్న రాఘవరావు తెల్లబోయాడు.

టేబిల్ మీద బాగులేదు. బల్ల మీద అమ్మాయి లేదు.

"కోనారీ!" కేకేశాడు రాఘవరావు, టైమ్ రిజిస్టరుని ముందుకు లాక్కుంటూ.

"బాబూ!" సమాధానమిచ్చాడు కోనారి.

"ఇక్కడ– ఈ గదిలో ఇప్పుడొక అమ్మాయి కూర్చుని ఉండాలి. ఏదీ?"

"ఏమో, బాబూ! నాను సూల్లేదు."

"పాసెంజరు బండి అన్నానని కొంపతీసి ఈ బండిగాని ఎక్కేయలేదు కదా?"

"ఆ అమ్మాయి అంత తెలివి తక్కువదా యంటారా, బాబూ!" సందేహం వెలిబుచ్చాడు కోనారి.

"కాదులే! కాని, రోజులు కూడా బాగులేవు. చూడు. నీవు ప్లాట్‌ఫారం మీద కాబిన్ వైపు చూడు. నేను ఇటుపక్క చూస్తాను! అమ్మాయి ఒంటిమీదా నగానట్రా ఉంది. ఒంటరిగా ఉందని... నమ్మలేని రోజులివి.

ఇలాంటి వార్తలు పేపర్లో మనం ఎన్ని చదవటం లేదు? నీ వటు పరుగెత్తు." పెన్ను ముడిచి స్లాట్ వెనక్కి తోశాడు.

కోనారి కాబిన్ వైపు పరుగెత్తాడు. రాఘవరావు రెండవ దిశకు పరుగెత్తాడు. పాసెంజరు అవుటర్ సిగ్నల్ పాసయింది. ఉత్తరంగా, దక్షిణంగా ఉన్న రెడ్ సిగ్నల్స్ ఎత్తు నుండి కళ్లు చించుకుని చీకటిలోంచి చూస్తున్నాయి. దూరాన వంపు తిరిగిన నదిమీది వంతెన చీకటిలో కనిపించటంలేదు. కాని, ఆ వంతెనను రాఘవరావు గుర్తుపట్టగలడు. జల్లుగా వాన పడుతూంది. లాంపు పోస్టుల మీద దీపాలు ఆరిపోయాయి. ప్లాట్‌ఫారం మీద చీకటి ముద్ద కట్టుకుని ఉంది. ముందుకు కదులుతున్న రాఘవరావు ఆగాడు. తురాయి చెట్టు క్రింద సిమ్మెంటు బల్ల మీద ఏదో ఆకారం. తల మీద నుండి ముసుగు. రాఘవరావు గుర్తుపట్టాడు.

"అమ్మాయీ! అమ్మాయీ! ఇక్కడున్నావా? నీకోసం స్టేషనంతా గాలించేస్తున్నాము. అది సరే. అక్కడంత జాగా ఉండగా, ఇక్కడ ఈ చీకటిలో, ఈ వానలో, ఈ చలిగాలిలో కూర్చున్నావేమమ్మా? నేనేమైనా అవతలికి పొమ్మన్నానా? పద, పద."

గాలి కదిలింది. చెట్టుమీది నుండి వర్షపు బిందువులు జలజల రాలాయి. ఒంటిమీద పడ్డ వర్షపు బిందువులు తుడుచుకుంటూ నిలుచున్నదామె.

"పదమ్మా, పద."

"నన్నిక్కడే ఉండనివ్వండి, మాస్టారూ! నా కిక్కడే బాగుంది. నాకుమాత్రం సామర్లకోటకు టిక్కట్టివ్వండి. ఇదిగో డబ్బు." పర్సు తెరుస్తూ అందామె.

"నేను టిక్కట్టివ్వకపోను, ట్రెయిను రాకనూ పోదూ, నీవు వెళ్లక ఆగిపోవూ. తండ్రిలాంటి వాడిని నేనుండగా ఈ చీకటిలో, ఈ వర్షంలో... అందులో ఒంటరిగా... పైగా చీకటి మంచిది కాదమ్మా! ఒంటిమీద కాస్తో కూస్తో బంగారముంది. కష్టాలు కోరి తెచ్చుకోకు... అసలు ఆడవాళ్లు ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయకూడదు. పైగా ఇలాంటి వాతావరణంలో. వచ్చి హాయిగా విశ్రాంతి తీసుకో. మరాలోచించకు."

"వద్దులెండి, మాస్టారూ! నన్ను ఒంటరిగా ఉండనివ్వండి."

"అర్థమవుతోంది. నీ మనసు బాగాలేదు. ఇంకో మాట. నీ మనసును నే నేమైనా బాధపెట్టానా?"

"లేదండి."

"మరి ఎందుకమ్మా సంశయం!"

"నాకొక మాట ఇవ్వగలరా? మాట ఇస్తే వస్తాను."

"అడుగు."

"నే నెవరినో నన్నడగవద్దు. అసలు నా గురించి మీరేమీ అడగకూడదు. నా గురించి ఎవరేమడిగినా చెప్పకూడదు. మీరు మాట ఇస్తేనే వస్తాను. లేకపోతే ఇక్కడే ఉంటాను. చెప్పండి. నాకు ప్రామిస్ చేయగలరా?" దీనంగా చూచిందామె.

నాటకాలు చూశాడు రాఘవరావు. నాటకాలెన్నో ఆడాడు. కాని, ప్రస్తుత సన్నివేశం మాత్రం అతనికి వింతగా ఉంది. ఆమె మనసులో ఏదో రహస్యముంది. రాఘవరావు ఆమె వైపు చూశాడు.

చీకటిలో ఆమె కళ్లు మెరుస్తున్నాయి. తెల్లని సాదా చీర కురిసి పోగు పడ్డ మంచులా ఉంది. ముఖంలో భావాలు అతనికా చీకటిలో వ్యక్తం కావటం లేదు. స్టేషను అవతల మామిడిచెట్టు క్రింద రంగసామి జట్కా గుర్రం సలికించింది. ఎడమ చేతితో నుదుటి మీద ఒకసారి రుద్దుకున్నాడు. కుడిచేత్తో ముఖం తుడుచు

ఓ శ్రామికుడా

సంసారపు కడలిలో
దేహమనే పడవలో
దీపపు వెలుగుతో
బతుకంతా బరువుతో
కునుకు తీయక
కనులు కాయగ
గమ్యం కోసం వెతికేవా
గనిలోని కార్మికుడివై
సంపదకు మూలము నీవై
భూమాత ముద్దుబిడ్డడివై
అభివృద్ధికి బాధ్యుడివై
కార్మికశక్తే, దేశానికి బలమంటు
రైలుబండ్ల నెన్నింటినో నియంత్రించి
భారమైన బతుకు బండి
నీడ్చుటలో అలిశావా
శిల్పి నైపుణ్యత కనిపించని
కనుల మధ్య
శ్రామిక ఘనత తెలియరాని
జనుల మధ్య
వెలిగిన కొవ్వొత్తివై కరిగావా?"

-ఎస్. గఫూర్

కుంటూ, "అయితే, నీ గురించి అడగటానికెవరైనా వస్తారంటావా?" అని అడిగాడు.

తల ఎత్తి, "వస్తే రావచ్చు" అంది.

"నేను నీకు మాట ఇవ్వకపోతే ఈ రాత్రి నీ వెక్కడే ఉంటావుకదూ? నీ గురించి ఎవరడిగినా చెప్పే అవకాశం నాకుంది కదూ?" అడిగాడు.

తెల్లబోయిందామె.

"నీవు ఏ కారణంచేత ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నావో నాకనవసరం. కాని, ఇది నా స్టేషను. నేను స్టేషన్ మాస్టర్నే కాని, పోలీసు వాడిని కాను. నీవు ఒంటరిదానివి. అజాగ్రత్తగా ఉన్న నిన్ను రక్షించే బాధ్యత నామీదుంది. ట్రెయినెక్కిన తరవాత నీకేం ప్రమాదం జరిగినా నేను చూడలేను, రక్షించలేను" అన్నాడు.

ఆమె మాటలు లేనిదైంది.

"ఉన్నమాట అన్నాను కదూ? అవి కొద్దిగా పరుషంగానే ఉంటాయి. అయినా, చెప్పక తప్పదు. చెప్పాను. నిన్ను చూస్తే నాకెవరో జ్ఞాపకమొస్తున్నారని అన్నాను కదూ? అందుచేత నీ మీద జాలి కలుగుతోంది. నీకు సహాయం చేయాలనిపిస్తున్నది. నీ గురించి ఎవరేమడిగినా చెప్పను. నిన్నేమీ ప్రశ్నలు వెయ్యను. సరా? ఇకనైనా వ్రతం చాలిస్తావా?"

ఆమె కళ్లు ఆనందంతో మెరిశాయి. రెండు చేతులు జోడించి, "థాంక్స్" అంది. రాఘవరావు వెనుదిరగబోడు. ఆమె ముందుకు అడుగెయ్యబోయి, "మాస్టారూ! ఒక్క మాట" అంది.

ఏమిటన్నట్టు చూశాడు రాఘవరావు.

"నన్నక్కడ ఎవరైనా చూచే అవకాశముంది కదూ?" అంది.

"ఆ ప్రశ్న రాదు. నాకు తప్ప మరి ఎవ్వరికీ కనిపించని విధంగా నిన్ను దాస్తాను. ట్రెయిన్ రాగానే ట్రెయినెక్కించి పంపిస్తాను. ఇంకా ఏమైనా సంశయాలా?" అడిగాడు.

ఏమీ లేవన్నట్లు తల ఊపి, అతనిననుసరించిందామె. రూములోకి చేరుతూనే తల తుడుచుకోవటానికి తువ్వాలిచ్చాడు. చేతులు, ముఖం, తల తుడుచుకొని తువ్వాలు ఒక పక్కగా ఆరవేసింది. హరికేన్ దీపాన్ని స్లాట్ బాక్సుకు దూరంగా జరిపాడు. అవతల బల్లమీద, చీకటిలో కూర్చుందామె. ఫోన్ రింగైంది. రాఘవరావు మెసేజ్ రిసీవ్ చేసుకుని, కాబిన్‌కు ఫోన్‌చేసి, గూడ్సు ట్రెయినుకు స్లాట్ ఇచ్చాడు.

ఫ్లాస్కు తెరిచి రెండు కప్పుల కాఫీని సర్ది ఆమెకొక కప్పు ఇచ్చాడు.

"ఎతికినాను, బాబూ! ఆయమ్మ ఏడా కన్పడ్లేదు." కోనారి వస్తూ అన్నాడు.

"సర్లే! ఈయమ్మ ఇక్కడే ఉంది. అప్ గూడ్సు ట్రెయిన్ వస్తోంది. నీవు అవతల ఉండు."

"అనాగే, బాబూ!" కప్పులు రెండింటిని పట్టుకుని అవతలికి వెళ్లిపోయాడు కోనారి. అతను కప్పులు యథాస్థానంలో ఉంచి అవతలికి వెళ్లిపోయేంతవరకూ మాటాడలేదు రాఘవరావు. అతను వెళ్లిన తరవాత నెమ్మదిగా ముందుకు వంగి, "నీవు ఎవరికీ తెలియనివ్వని విషయం ఒకటుంది. అది నాకూ తెలియదు. కాని, తెలిసినంత మాత్రమైనా ఎవరికీ చెప్పనివ్వకుండా మాట తీసుకున్నావు. మరి నిన్ను నేను దాచేటప్పుడు నీవు నానుండి రహస్యాన్ని దాచటమెందుకు?" అన్నాడు.

ఆమె తల ఎత్తి అతని మాటలు పూర్తిగా విని, "రహస్యాలలో కొన్నింటిని చెప్పవచ్చు. కొన్నిటిని చెప్పకూడదు. అలాగే కొన్ని చెప్పగలిగేవి ఉంటాయి. చెప్పలేనివి కొన్నుంటాయి. మరి నేనేం చెప్పేది?" అంది అతని ముఖంలోకి చూసి.

"అంత చెప్పకూడనిదా?" ఆమె కళ్లలోకి చూశాడు. పరీక్షలో ఆమె నెగ్గింది. ఆమె కనులను దించుకోలేదు. "ఆఁ!" అని మాత్రం అంది. తృప్తిగా ఊపిరి తీశాడతను.

"నిన్ను ఏ ప్రశ్నా అడగననే మాట ఇచ్చాను. కాని, ఒక్క ప్రశ్న అడగక తప్పదు. నన్ను జాలితో బంధించావు. కాని, నీ గురించి తెలిసిన వ్యక్తి మరొకరున్నారు. నీవు జట్కాలో వచ్చి ఉంటే జట్కావాలా! ఎవరి జట్కాలో వచ్చావో చెప్పు. ముందు మనం వాడిని కట్టడి చేయాలి."

మానవత్వం పారిపోయింది!

డబ్బు, హోదా, అంగబలం
అవినీతి, హింస, లంచం
తరిమి... తరిమి కొడుతుంటే
మానవత్వం...?
ఒంటరిదైపోయి
ఈ అమానుష చేష్టల నుండి
తప్పించుకుని పారిపోయింది.

—కేవీ శేషగిరిరావు

"ఆ జట్కా వాడికి నా గురించి తెలుసును. అతను ఎవరికీ ఏమీ చెప్పడు. ఆ హామీ ఉండబట్టే వచ్చాను ఈ రాత్రి."

"చాలా మంచి పని చేశావు. నీ పరంగా నీవు జాగ్రత్త పడ్డావు. మరి నా జాగ్రత్త నే పడవద్దూ? నిన్ను ఇక్కడనే దాచినందుకైనా వాడితో నే మాట్లాడాలి. నే చేసేది ప్రభుత్వ ఉద్యోగమే. కాని, ప్రభుత్వం మాత్రం ప్రజలది. నా జాగ్రత్త నే పడాలి. ఎవరా జట్కావాడు? రంగసామా?"

"అవును. రంగసామే."

"నే వాడిని కలిసి వస్తాను. అవసరమైతే కొంత డబ్బు ముట్టచెబుతాను." త్వరగా అవతలికి వెళ్లి పోయాడు రాఘవరావు.

ఆమె గదిచుట్టూ గోడల మీద వ్రేలాడుతున్న రిజిస్టర్లను చూస్తూ కూర్చుంది. అయిదు నిమిషాలలో వచ్చాడు రాఘవరావు. వస్తూ అన్నాడు: "నీ జట్కాలో గాని అమ్మాయి వచ్చినట్టు ఎవరికైనా తెలిస్తే ఊరి వాళ్లు నీ ప్రాణాలు దక్కనివ్వరు. మరి నీ ఇష్టం– అని అన్నాను, అది చాలదూ?"

'చాలు' అన్నట్టు తల ఊపిందామె.

"కాని, ఊరుమాత్రం వాడిని ప్రాణాలతో వదలదు. స్టేషనుకు వచ్చేవి మూడే మూడు జట్కాలు. మిగతా ఇద్దరూ అతనిని అనుమానించక తప్పరు. నేరం ఒప్పు కోక తప్పదు. నీవేమో డబ్బున్న వారి పిల్లలా కనిపిస్తు న్నావు. వాడికేమయితే నేం? నీ దారి నీది" అన్నాడు రాఘవరావు.

ఆమె అతనివైపు పరీక్షగా చూచి తల దించుకుంది.

రాఘవరావు దీపాన్ని కొద్దిగా పెద్దది చేశాడు. ఆమెకు దగ్గరగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. దీపం వెలుగు పూర్తిగా అతనిమీద పడుతూంది. కళ్లద్దాలు ఒకసారి తుడుచుకుని, గొంతు సరిచేసుకుని అన్నాడు:

"కొందర్ని చూస్తే కొందరు జ్ఞాపకమొస్తారు. కొన్ని పరిస్థితులు చూస్తుంటే గతించిన కొన్ని పరిస్థితులు గుర్తుకొస్తాయి. చెప్పానుగా– నిన్ను చూస్తే నా కెవరో గుర్తుకొస్తున్నారని? వారెవరో ఇదమిత్థంగా నే చెప్పలేను. కాని, ఈ రోజున, ఈ వేళలో, ఈ వాతావర ణాన్ని చూస్తూంటే పది సంవత్సరాల క్రితం జరిగి పోయిన సంఘటన గుర్తుకొస్తున్నది. ఆ సంఘటన ఏమిటో తెలుసా? ..."

టేబిల్‌మీద ఫోన్ రింగైంది. కాబిన్ నుండి ఫోన్. గూడ్సు బండి రాక అది. కోనారి హాండ్ సిగ్నల్ చేత పట్టుకుని లైన్ల అవతలికి వెళ్లాడు. రాఘవరావు ప్లాట్‌ఫారం మీదికి వెళ్లేసరికి స్టేషనులోకి ప్రవేశించింది గూడ్సు. గూడ్సు పాసయింది. రాఘవరావు టైమ్ రిజిస్టరులో– టైమ్ నోట్ చేసేంతవరకూ ఆగి, అతని ముఖంవైపు చూచిందామె. రాఘవరావు తల ఎత్తి, "ఆ రోజు... అంటే అక్టోబరు... పన్నెండో తారీకు నాడు... ఆరోజు కూడా ఈ రోజులాగే వర్షం పడు తోంది. రాత్రివేళ. చలితో కూడిన గాలి. ఆ గాలిలో, ఆ వానలో... ఆ గాలివానలో... నీలాగే వయసులో ఉన్న అమ్మాయి, పరువంలో ఉన్న కుర్రవాడు పాసెంజరు ట్రెయిను కోసం వచ్చారు. ఇక్కడికి కాదు. ఈ స్టేషన్‌కికాదు! ఈ వూరికి కూడ కాదు! అప్పుడు నేను స్టేషను మాస్టర్ని కాను. అప్పుడు నాదొక చిన్న ఉద్యోగం. కుటుంబం మాత్రం చిన్నదేం కాదు. ఇద్దరు కూతుళ్లు, ఒక కొడుకు, నేను, నా భార్య. ఆరోజు రాత్రి ఒంటి గంటప్పుడు ఒక జంట రావడం స్టేషను మాస్టరు చూశాడు. ఆమె ఆ రోజు నల్లని చీర, నల్లని జాకెట్టు ధరించింది. ఆమెది తెల్లని శరీరం. ఆ రంగుకు నలుపు అందాన్నిస్తుందనే ఆమె భావన. కాని, నీకు తెలుసో, తెలియదో– నలుపు అశుభాన్ని సూచిస్తుం దంటారు... అది అలానే జరిగింది. స్టేషను మాస్టరు వారిద్దర్నీ చూశాడు. ఆమెను మాత్రం ఎప్పుడో, ఎక్కడో చూచినట్టు అతనికి గుర్తు. కాని, అతనిని చూచిన గుర్తులేదతనికి. ఆ రాత్రివేళ ప్రయాణిస్తున్న వారిని అతను అనుమానించలేదు. వారిద్దరూ భార్యాభర్తలు ఎందుకు కాకూడదు? అన్నా చెల్లీ ఎందుకు కాకూ దదు? అని అతననుకున్నాడే గాని, వారి ముఖాలలో ఆందోళనను అతను కనిపెట్టలేదు. వారు ఎవరికి కనిపించకుండా చీకటివైపు పారిపోవటాన్ని అతను తప్పు పట్టలేదు. రైలు రాకకోసం వారు చూపే ఆత్రు తను అతను ఉత్సాహంగానే తీసుకున్నాడు. ఆమె మెడలో పసుపుతాడు లేదు. అతను మాత్రం 'డార్లింగ్' అంటున్నాడమెను. వాటిని అతను పసిగట్టలేదు. కారణం– అతను లోకానుభవం లేనివాడు. లోకం పోకడలు అతని కంత తెలియవు. మర్నాడు మాత్రం సింహావలోకనం చేస్తూ, తను వారినెందుకు అనుమా నించలేకపోయాడా అని ఆమె తండ్రి ముందు తన్ను నిందించుకున్నాడు. అతనేగాని ఏ మాత్రం తెలివిగా అయినా వ్యవహరించి ఉంటే, "నీ వెవరు? ఆమె ఎవరు?" అని నిలదీసి ఉండి ఉంటే... ఆ అమ్మాయి ఇప్పుడీ స్థితిలో ఉండకపోవును. నందనవనంలా ఉన్న

ఆ కుటుంబం నాశనం కాక నిలిచి ఉండేది... ఆమె తండ్రి ఒక పల్లెటూరిలో తలదాచుకుని కుమిలిపో నవసరం ఉండేది కాదు..." రాఘవరావు ఆగి ఒకసారి కుర్చీలో వెనకకు చేరగిలపడి కళ్లను గట్టిగా మూసు కుని, ముందుకు వంగి కళ్లద్దాలు తీసి రిజిస్టరు మీదుంచి కనుకొలకులు కుడిచేతి చూపుడువేలితో తుడుచుకుని ఆమె వంక చూశాడు. ఆమె కొద్దిగా ముందుకు వంగి భ్రుకుటి ముడిచింది. అతని గొంతు క్షణక్షణానికి వింతగా మారిపోతూంది.

"ఎప్పటిలాగే ఆరోజు కూడా ట్రెయిను వచ్చింది. వాళ్లు ట్రెయినెక్కి వెళ్లిపోయారు. ట్రెయిను స్టేషనును వదిలిపెడుతూ వేసిన కేకను, మగత నిద్రలో ఆమె తండ్రి విన్నాడు. కాని, ఆ కేక అర్థం అతనికి తెలియ లేదు. 'నీ కూతురు లేచిపోతూందిరోయ్' అన్నదా కేక. మర్నాటి ఉదయం టేబిల్ మీద ఉత్తరాన్ని చూచాడా తండ్రి. నిలువున నీరైపోయాడు. ఆ ఉత్తరంలో ఆమె ఇలా వ్రాసింది. కళ్లు మూసుకుని కుడి చేతి చూపుడు వేలితో నిలువుగా ఒకటి రెండు సార్లు రుద్దుకుని అన్నాడు రాఘవరావు:

" 'నాన్నా!

నేనూ, రమేష్ వెళ్లిపోతున్నాం. మా పెళ్లికి నీ విష్ట పడవని మాకు తెలుసు. నా గురించి వెతకవద్దు. సెలవు.' ఇదీ ఆ ఉత్తరం. ఉత్తరాన్ని తండ్రి చదివాడు. అందరూ విన్నారు. ఉత్తరంలో విషయాన్ని తెలుసుకున్న ఆమె తల్లి, గుండెజబ్బుతో బాధపడుతున్న అతని భార్య, మనసుకు తగిలిన దెబ్బకు తట్టుకోలేక ఆ రోజు మధ్యాహ్నమే మరణించింది. ఆ రోజు అక్టోబరు పదమూడు..." రాఘవరావు కొద్దిసేపాగి టేబిల్ మీద చేతులాన్చి మళ్లీ ప్రారంభించాడు.

"భార్య పోయిన బాధతో క్రుంగిపోతూనే కూతురు కోసం ప్రయత్నాలు చేశాడు. అతనికి తెలుసు, ఆమె చాలా అమాయకురాలని. అందుకనే ఏనాటికైనా ఆమెను ఇంటికి తేవాలని ప్రయత్నాలు చేశాడు. రైల్వేస్టేషను ఇచ్చిన సమాచారాన్ని అందుకుని బయలు దేరాడు. కాని, ఎక్కడని వెతగ్గలడు? ఎంతకాలమని వెతగ్గలడు? నిజానికి వాళ్లు టిక్కట్టు తీసుకున్న దొక ఊరికి. వెళ్లింది మరో చోటికి. వెతికి వేసారి పిచ్చివాడై తిరిగి వచ్చాడామె తండ్రి. ఇక ఆ ఊరిలో ఉండలేక బదిలీ పెట్టుకుని ఆ ఊరు వదిలి వచ్చాడు. ఆ రోజు నవంబరు ఏడవ తారీకు. ఇప్పటికైనా అతనికి శాంతి లభించిందా? లేదు. ఆమె వేసిన తప్పటడుగుకి ప్రతిఫలాన్ని ఇప్పటికీ అతను రుచి చూస్తూనే ఉన్నాడు. కొరడా దెబ్బలు తింటూనే ఉన్నాడు. ఇదీ ఆ తండ్రి కథ. ఇదీ ఆ అభాగ్యుడి కథ." కళ్ళల్లో చేరిన కన్నీటిని నిగ్రహించుకునే ప్రయత్నం చేస్తూ తలను క్రిందికి దించుకున్నాడు.

ఆమె మాటలు లేనిదైంది.

"నేను చెప్పిన ఈ సంఘటనతో నీ మనసు పాడైంది కదూ? కాని, నిన్ను బాధపెట్టాలని నే నీ విషయాన్ని నీకు చెప్పలేదమ్మా! ఇంతకు పూర్వం ఈ కథకు నేను ఎవరికీ చెప్పలేదు. కాని, ఈ రోజున ఈ గాలీ వానను చూస్తోంటే చెప్పాలనిపించింది, చెప్పాను. ఆమె కూడా నీలాగే అందంగా, ఆరోగ్యంగా, అమాయ కంగా ఉండేది. నిన్ను చూస్తే ఆమె నాకు గుర్తు రాలేదు. ఈ రోజు వాతావరణం గుర్తుకు తెచ్చింది ఆమెను." చెపుతూ తల ఎత్తాడు.

అతను తల ఎత్తగానే– "ఇంత వివరంగా ఇన్ని విషయాలు చెపుతున్నారు. మీకు ఆమె తెలుసా? ఆ కుటుంబం మీకు బాగా తెలుసా?" అని అడిగింది.

తలను ఒక పక్కగా వంచి అదోమాదిరిగా వైరా గ్యంతో కూడిన నవ్వు నవ్వి, "ఆమె ఎవరో అయితే నాకీ బాధ ఎందుకమ్మా? ఈ కన్నీరెందుకు? ఆమె ఎవరో కాదు. నర్మద. నర్మద నా కూతురు. ఆ దౌర్భా గ్యుణ్ణి నేనేనమ్మా!" అన్నాడు.

రాఘవరావు కంటి వెంట రెండు కన్నీటి బిందు వులు రాలి పడ్డాయి.

"నర్మద పడుతున్న బాధలను కళ్లారా చూస్తూ, నరకాన్ని అనుభవిస్తున్న ఆ తండ్రిని నేనేనమ్మా!" అన్నాడు రాఘవరావు ఆమె వంక తిరిగి.

"అయ్యయ్యో! ఎంత బాధాకరమైన విషయం! ఇంతకూ ఆమె ఏమైంది? అతనేమైనాడు? వాళ్లు కులాసాగా లేరా?" చెమర్చిన కళ్లతో అడిగిందామె.

"అవును. అడగవలసిన విషయమే అది. రమేష్, నర్మద కులాసాగా ఉండి ఉంటే ఇంత బాధ నాకెం దుకు? కొంతలో కొంత తృప్తి అని సర్దుకునేవాడిని. కాని, అలా జరగలేదు... అసలేం జరిగిందంటే... అసలు..." రాఘవరావుకు మాటలు రాలేదు. తల వంచుకున్న వాడల్లా కుర్చీలోంచి లేచి కంటి బిందువులు తుడుచుకుని గంభీరంగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తూ గదిలో రెండు మూడు సార్లు పచార్లు చేశాడు. గుమ్మం దగ్గరికెళ్లి, "కోనారీ!" అంటూ కేకే శాడు. మూడో పిలుపుకి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు

కోనారి.

"మూర్తిగారు రాలేదా?" అని రాఘవరావు అడుగుతూండగానే ఎ.ఎస్.ఎమ్.మూర్తి వచ్చాడు. అతనికి ఛార్జి అప్పగించి, "పదమ్మా! ఇంటి దగ్గర విశ్రాంతి తీసుకుందాం. అక్కడే మాట్లాడుకోవచ్చు" అంటూ ఆమెను తీసుకుని బయలుదేరాడు. ఇంటి తాళం తీస్తోంటే- "మీరు ఒక్కరే ఉంటున్నారా, బాబు గారూ!" అని అడిగిందామె.

"ఒంటరిగా ఉండమని దేవుడు శాసించిన తరువాత తప్పుతుందా, అమ్మా?"

ఆమె సమాధానమీయలేకపోయింది. దీపం వెలిగించి, ఆమె కూర్చోవటానికి కుర్చీచూపి స్టవ్ వెలిగించి, నీళ్లు పెట్టాడు. స్టవ్ ముందు గొంతుకిళ్లా కూర్చుంటూ, "అసలు నర్మద చాలా మంచి పిల్ల, అమ్మలూ! నా మాటనెప్పుడూ కాదని ఎరగదు. కాని, అలాంటి నర్మద నన్ను మోసం చేసి, తన్ను మోసం చేసుకుంటుందనుకోలేదు. ఈ దౌర్భాగ్య పరిస్థితిని తెచ్చుకుంటుందనుకోలేదు" అంటూ ఆగాడు రాఘవరావు.

స్టవ్ నీలిమంటలు అతని ముఖం మీద పడి అతని ముఖం మీది విషాదాన్ని మరీ నీలంగా చూపిస్తున్నాయి. ఆ స్టవ్ ధ్వనిలో అతడు విడిచిన నిట్టూర్పులు ఆమెకు వినిపించలేదు.

"నే నప్పుడు చేసేది చిన్న ఉద్యోగమయినా, కుటుంబం పెద్దదయినా నర్మద పెళ్లి ఘనంగా చేయాలని అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాను. అయిదు వేలు కట్నంతో సంబంధం స్థిరపరిచాను. నర్మదకు అన్నీ తెలుసు. కానీ నర్మద తప్పటడుగు వేసింది. ఆనాడు నర్మదే గాని ఆ పొరపాటు చేయకుండా ఉండి ఉంటే ఈనాడు మంచి హోదా గల డాక్టరు భార్యగా పిల్ల, పాపలతో సుఖపడేది. వాళ్లమ్మ నాకు బదులుగా కాఫీని తానే ఇవ్వగలిగేది. వాళ్ళ చెల్లెలు శాంత అత్తవారింటిలో బాధలు పడేది కాదు. నాకీ ఒంటరి జీవితం తప్పేది. కాని, నర్మద ఆలోచించకుండా అడుగువేసింది.. అనుభవిస్తున్నది." కాఫీని కలిపి ఆమె కొక కప్పు ఇస్తూ, "ఈ ఉద్యోగంలోకి చేరిన తరవాత కాఫీ, టీలు తాగటం ఎక్కువై పోయిందమ్మా. నీవూ కొద్దిగా తీసుకో" అన్నాడు.

"మీరింత బాధపడుతూ చేయటం, ఆ కాఫీని నేను తాగటం- బాధగా ఉంది, బాబుగారూ!"

"బాధ! అవును. నిజంగా బాధే. వింటున్న నీకే బాధగా ఉంటే అనుభవిస్తున్న వాళ్ల కెలా ఉండాలి? కాని, నర్మద చరిత్ర ఇలా దాగిపోకూడదు. దేశవ్యాప్తం కావాలి. నలుగురు వినాలి. వారి జీవితాలు మంచి బాటకు పోయేందుకు ఉపయోగపడాలి..."

ఆమె అతను వారిస్తున్నా వినక కాఫీ కప్పులు కడిగింది.

"నర్మద ఇంటి నుండి వెళ్లిపోయిన ఎనిమిది నెలల తరవాత ఒక మిత్రుడు ఉత్తరం వ్రాశాడు- 'నర్మద బెజవాడలో ఉంది. నేను ప్రత్యక్షంగా ఆమె పరిస్థితిని చూశాను. ఆమె పరిస్థితి ఏమీ బాగా లేదు. ఆలస్యం చేయక వెళ్లి నీ వెంట తీసుకుని రా' అని. అతనిచ్చిన అడ్రెస్ ప్రకారం బెజవాడకు పరుగెత్తాను. చూశాను నర్మదను. గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయింది నర్మద. చెంపకు చేరడేసి ఉండే కళ్లు కాంతి విహీనాలైనాయి. గులాబీలు పూచే మొగ్గలు పాలిపోయాయి. తాచుపాము లాంటి జడకు సంస్కారం లేదు. చిరిగిన బట్టలతో, ఎముకలు వెళ్లకొచ్చే శరీరంతో రోడ్డు పక్కన ఉండే ముష్టిదానిలా ఉంది నే వెళ్లేసరికి. నన్ను చూడగానే బావురుమని ఏడ్చింది.

'అతనేడమ్మా?' నెమ్మదిగా అడిగాను.

'ఉద్యోగం కోసమని మద్రాసు వెళ్లారు, నాన్నా! అప్పుడే మూడు నెలలైంది. ఆయన కోసమే ఎదురు చూస్తున్నాను' అంది.

'మూడు నెలలై ఒంటరిగా ఉన్నావా, అమ్మా! పోనీ ఉత్తరమైనా వ్రాయలేదా?' అడిగాను.

'వ్రాశారు, నాన్నా! వెళ్లిన తరవాత ఒక ఉత్తరం. తరవాత ఏదో సినిమా కంపెనీలో ఉద్యోగం దొరికింది! నిన్ను తీసుకెడతాను వచ్చి అని వ్రాస్తూ ఏభై రూపాయలు కూడా పంపారు. ఏ క్షణంలో వస్తారో అనే కనిపెట్టుకుని ఉన్నాను, నాన్నా!"

'మోసపోయావమ్మా! ఎన్ని సంవత్సరాలు ఎదురు చూచినా ఇంతే, నర్మదా! అతను రాడు. నాకు తెలుసు' అన్నాను.

'అలా అనకు, నాన్నా! ఆయన నన్నెంతగా ప్రేమిస్తున్నారో నీకు తెలియదు. మేము పారిపోయి వచ్చామనే నీవలా అంటున్నావు. అలా మోసం చేసే మనిషి కారు నాన్నా ఆయన' అంది నర్మద.

అంతగా నమ్మిన నర్మద మనసును మార్చలేక పోయాను. నర్మద ఇచ్చిన చిరునామాను పట్టుకుని మద్రాసు వెళ్లాను. నర్మద ఇచ్చిన ఫొటోను పట్టుకుని సినిమా కంపెనీలో వాకబు చేశాను. అతణ్ణి చూచినట్టు

గాని, అతను ఆ కంపెనీలో పనిచేసినట్టు గాని ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. అదే విషయాన్ని నర్మదకు చెప్పాను. కాని, నర్మద నా మాటలు నమ్మలేదు. 'నన్ను ఇక్కడనుండి తీసుకెళ్లాలని మీ ఎత్తు. నే చస్తే చస్తాను గాని, ఈ ఇంటిని వదిలిపెట్టి రాను. నే నిక్కడనుండి వెళ్లిపోతే నే కనపడక ఆయన పిచ్చివారై పోతారు' అంది. నర్మదను చూచి బాధపడాలో, జాలిపడాలో, కోపపడాలో తెలియలేదు. చేసేదేమీ లేక కొద్దిసేపు ఏడ్చాను. చివరికి నర్మదను ఆ ఇంటివారికి అప్పచెప్పి, నర్మదకున్న అప్పులన్నింటిని తీర్చి వచ్చాను. మూడు మాసాలు గడిచాయి. నర్మద ఆడపిల్లను ప్రసవించింది. మరి మూడు రోజులకే తెలిసింది, రమేష్‌కు పెళ్లయిందని, అతను రాజమండ్రిలో ఉన్నాడని. కాని, నర్మదకా స్థితిలో చెప్ప సాహసం కలగలేదు నాకు. నెల రోజులు పోయిన తరవాత ఇద్దరు ముగ్గురి ద్వారా చెప్పించాను. నర్మద వారి మాటలు నమ్మలేదు. నేనే చెప్పాను. నర్మద నా మాటలూ నమ్మలేదు. చివరికి నర్మదను, పాపను తీసుకుని అతని దగ్గరి కెళ్లాను. ఆ అపర దుష్యంతుడు నర్మదను చూచి, 'నీ వెవరో నాకు తెలియ'దన్నాడు. నర్మద ఏడ్చింది. 'నీకు నే నేం తాళి కట్టలేదు, ఫో!' అన్నాడు.

కదలిక

చెట్టు
ఏడుస్తుంది
తనని ఆకులతో కప్పమని
నవ్వుతుంది
చిరు గాలి జల్లుకే గల గలా
దీనంగా చూస్తుంది
ఎన్ని చిత్రహింసలు పెట్టినా
అన్నన్ని చేతులతో ఆహ్వానిస్తుంది
తన నీడలో సేదతీరమని
అవాంతరాలెన్నొచ్చినా
వేర్లు పాదవనంతవరకూ ఎదుగుతూనే ఉంటుంది
కాళ్లుంటేనా
తన ప్రేమికులు పిలిస్తే వెంట నడిచొచ్చేది
బాధించే వారిని పరుగులెత్తించేది

-ముకుంద రామారావు

'నాకు అన్యాయం చేస్తారా? ఈ పాప ముఖమేనా చూడండి' అంది.

'నీకు జరిగిన అన్యాయమేదీ లేదు. ఎవరి సుఖాన్ని వారు వెతుక్కున్నారు. తప్పులేదు' అన్నాడు.

నర్మద తనకు జరిగిన పరాభవాన్ని నిగ్రహించుకోలేకపోయింది. రెండు మూడు సార్లు ఆత్మహత్యా ప్రయత్నాన్ని కూడా చేసింది. కాని, నా అదృష్టం వల్ల బ్రతికింది. నర్మద మాత్రం మారిపోయింది. క్రమ క్రమంగా మతి చలించటం ప్రారంభించింది. ఇప్పుడు నర్మద మందులేని వ్యాధితో బాధపడుతూ, విశాఖ మెంటల్ హాస్పిటల్‌లో ఉంది. పిచ్చివాళ్ల మధ్య చావు కోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంది నా బంగారు తల్లి!" రాఘవరావు దుఃఖాన్ని నిగ్రహించుకోలేకపోయాడు.

ఆమె కన్నుల్లో కన్నీరు ఉబికింది.

"అతని చేత పరాభవాన్ని పొందిన తరవాత నర్మద అన్న మాటలు నే మరిచిపోలేను. ఆ మాటలు నా గుండెను పిండేస్తాయి. బాధను తవ్వి పోగులు పోస్తాయి. నర్మద ఏమందో తెలుసా?"

"ఎ... ఎ... ఏమంది, బాబుగారూ?"

" 'నాన్నా! ఆ వర్షం రోజు రాత్రి నీవుగాని, అమ్మగాని, మరి ఎవరైనా నన్ను ఆపి, మందలించి ఉండి ఉంటే ఇప్పుడీ అవమానం నాకు తప్పేదిగా, నాన్నా! నేను తప్పు చేస్తే శిక్షించే హక్కు నీకు లేదూ? ఒక లెంపకాయ ఇచ్చి, మెడబట్టి ఇంటిలోకి గెంటి ఉంటే నాకీ బాధ తప్పేదిగా, నాన్నా! నన్నెందుకు ఆపలేదు, నాన్నా? నన్నెందుకు ఆదుకోలేదు, నాన్నా?' అంటూ ఏడ్చింది. నర్మద మాటలు జ్ఞాపకానికి వచ్చినప్పుడల్లా గడిచిన కాలాన్నంతా దాటి వెనకకు పరిగెత్తిపోయి... నర్మదను... అమ్మలూ, అదేమిటి? ఏడుస్తున్నావా?" అడిగాడు రాఘవరావు.

"లె... లేదు, బాబుగారూ! నర్మద మాటలు వింటోంటే కన్నీరు తిరిగింది."

కన్నీరు తుడుచుకుంది. నెమ్మదిగా తల ఎత్తి రాఘవరావు వైపు చూస్తూ, "బాబుగారూ! అందరూ అతనిలాగే ఉంటారా?" అని అడిగింది.

ఆమె ప్రశ్నకు సమాధానమీయక "నీ పేరేమిటమ్మా!" అని అడిగాడు.

"నా పేరు ప్రమీల, బాబుగారూ! ముందు నా సందేహం నివృత్తి చెయ్యండి" అంది.

రాఘవరావు కొద్దిసేపు ఆలోచించి, "ఏ మనిషీ ప్రత్యేకంగా చెడ్డవాడు కాదు, ప్రమీలా! కాని, మంచి

తనమో, చెడ్డతనమో ఆపాదించబడేది మనిషికే. పరిస్థితుల మీద నేరాన్ని మోపటం కూడా న్యాయం కాదు. పరిస్థితిని అర్థం చేసుకుని మనిషి వ్యవహరించాలి. అందుకు తగిన విజ్ఞత మనిషికి ఉండాలి. మరి అది ఎక్కడినుండి వస్తుంది? సమాజం నుండి. సమాజమంటే ఎవరు? నీవూ, నేనూ, కోనారీ, సింహాచలానికి టిక్కెట్టు తీసుకున్న యాత్రికులు. నా జీవితం నుండి నేను నేర్చుకోలేని పాఠాలను నీవు నేర్చుకోగలవు. నా జీవితం చెడు మార్గాన పోతున్నప్పుడు నీవు నీ మార్గాన్ని దిద్దుకోవాలి. దానికి విజ్ఞానం కావాలి. ఎటువంటిదా విజ్ఞానం? మనం సమాజాన్ని చూడగలిగితే చాలు. నర్మద చరిత్ర నర్మదకు ఉపయోగపడదు. 'ఆమె లాగా తప్పు చేసేవారికి ఉపయోగపడుతుంది. రమేష్ జీవితమూ అంతే."

"ముందు నా ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పండి, బాబుగారూ!"

"అయితే, నీకింకా అర్థం కాలేదా? నర్మదలున్న ప్రతీచోట రమేష్‌లున్నారు. వాళ్లెప్పుడూ పలాయనం చిత్తగిస్తూనే ఉంటారు. ఆమె తల్లితండ్రులకు నచ్చచెప్పి ఆమెను వివాహమాడలేక ఆమెతో పారిపోయిన వాడు- రేపు ఆమె వల్ల ఏర్పడే సమస్యలు తట్టుకోలేక ఆమెను విడిచి పారిపోడని గ్యారంటీ ఏమిటి? పిరికివాడెప్పుడూ పరిస్థితుల నుండి పారిపోవాలనే చూస్తాడు. తను మంచి దారిలో వెళుతూ, ఎదుటివారికి సవ్యదిశలో నడిపించే వారే కావాలి సమాజానికి. అటువంటి వారరుదు."

ప్రమీల ఏదో అడగాలని తల ఎత్తి దించుకుంది.

పాసెంజరు ట్రెయినుకి టి.పి. లైన్ క్లియర్ గంట కొట్టాడు.

రాఘవరావు కుర్చీలోంచి లేస్తూ, "అమ్మలూ! మీ బండికి లైన్ క్లియర్ అయింది" అన్నాడు.

"అవును. లైను క్లియర్ అయింది" అంది ప్రమీల.

"లే! లేచి కొద్దిగా కాళ్లూ, చేతులూ, ముఖం కడుక్కుని తయారవు. ఈ దీపాన్ని తీసుకెళ్లు. బాత్‌రూములో సబ్బు, తువ్వాలు ఉంటాయి."

ప్రమీల కదలలేదు. ఏదో ఆలోచిస్తూ తల దించుకుని ఉంది.

"అమ్మలూ, ప్రమీలా!" హెచ్చరించాడు రాఘవరావు.

"నేను వెళ్లబోవటం లేదు, బాబుగారూ! నేను వెళ్లను" అంది ప్రమీల.

"అదేమమ్మా?!"

"అదంతే, బాబుగారూ! నేను వెళ్లను. నన్ను మాత్రం మీరు తోడుగా వచ్చి మా ఇంటికి దిగబెట్టి వెళ్లిపోండి. తెల్లవారేలోగా నేను ఇల్లు చేరాలి. మా నాన్నగారికి కూడా మీరే నచ్చచెప్పాలి" అంది తల దించుకునే ప్రమీల.

"అంతా విచిత్రంగా ఉందమ్మా! నీ గురించి నాకేం తెలుసని చెప్పమంటావు. చెప్పు?"

"నా చేత చెప్పించాలని గాని, మీరామాత్రం గ్రహించలేదా? నేనూ... నర్మదలాగే... కాని, అతనక్కడున్నాడు... నా పెళ్లి నిశ్చయమైంది... అందుకనే బయలుదేరి పోవాలనుకుని ఇక్కడికొచ్చాను. కాని, వెళ్లను. నర్మద, రమేష్‌లు జంటగా బయలుదేరి కూడా జంటగా ఎక్కువ కాలం ఉండలేకపోయారు. ఆమె నాశనమైంది. అతను హాయిగానే ఉన్నాడు. మరి ఒంటిగా వెళుతున్న నన్ను ఆదరించక 'నీ వెవరు?' అంటే, నే నేం చేయాలి? ఏమీ చేయని నేరానికి అందరి మధ్య దోషిగా నిలబడక తప్పదు. నేనేం నేరం చేయలేదు. కాని, తెల్లవారే లోపుగా మాత్రం... మీ సహాయాన్ని జన్మ జన్మలకు మరిచిపోను." ప్రమీల కళ్ల వెంట నీళ్లు తిరిగాయి.

రాఘవరావు ఒక నిట్టూర్పు విడిచి ఇంటికి తాళం వేశాడు.

నిద్ర నుండి లేచిన రంగసామి జట్కా కట్టాడు.

పాసెంజరు అవుటర్ సిగ్నల్ దగ్గర అరుస్తూంది.

జట్కా కృష్ణాపురం వైపు బయలుదేరింది.

❖ ❖ ❖

"ఈ పెళ్లి సందడిలో నీవొచ్చావన్నది విన్నానే గాని, పలకరించటం కాలేదు, రాఘవా! నీవు దేవుడిలా ఆదుకున్నావు. లేకపోతే ప్రమీల పెళ్లి జరిగేది కాదు."

"నేను చేసిందేముందిలే, పార్వతీ! నన్ను పొగడకు." తల దించుకుని అరటిబోదెలకేసి చూస్తూ అన్నాడు రాఘవరావు.

"అలా అనకు, రాఘవా! ప్రమీల నా కంతా చెప్పింది. నీవు ప్రమీలను వెంట పెట్టుకుని రావటం నేను చూశాను. నీవు ఆయనతో మాటాడటం కూడా విన్నాను. కాని, ఆ రాత్రి వేళ 'నీవు' అని గుర్తు పట్టలేదు. ఈనాడు పందిరిలో చూశాను. గుర్తుపట్టాను. నీవు దేవుడివి. నన్ను, నా కుటుంబాన్ని రెండుసార్లు ఆదుకున్నావ్..." ఆగిపోయి, అటు ఇటు చూచి కొద్దిగా దగ్గరగా వచ్చి స్వరాన్ని తగ్గించి, "ఆనాడు నేనే సాహసం

చేశానో, ఈనాడు అదే సాహసాన్ని చేసింది ప్రమీల. ఆనాడూ నన్ను ఇలానే వారించి వెనకకు పంపావు. నీలాగ మనుషులను, పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని త్యాగం చేయగలిగినవారెందరు! ఆనాడు నీవు చేతకాని వాడివని, పిరికివాడివని, అసమర్థుడివని నిందించాను. ఏడ్చాను. తరవాత అర్థమైంది నీవు లోకాన్నెంత బాగా అర్థం చేసుకున్నదీ! నీవు సామాన్యుడవు కావు, రాఘవా? దేవుడివి" అన్నది. ఆమె కళ్లు కొద్దిగా చెమర్చాయి.

"కాదులే, పార్వతీ, నేను మామూలు మనిషినే! వస్తాను. సెలవియ్యి" చేతులు జోడించాడు రాఘవరావు.

"వెళ్లిపోదువుగానిలే, రాఘవా! తొందరేం? తల ఎత్తు! సిగ్గు పడతావేం? నేను ఆనాటి పార్వతిని కాను... నాకొక విషయం చెప్పు, రాఘవా! ప్రమీల నా కూతురని నీకెలా తెలుసు? ప్రమీలను నీవెలా గుర్తుపట్టావు?"

రాఘవరావు కొద్దిసేపాగి అన్నాడు: "ప్రమీల నీ కూతురని నాకు తెలియదు. అసలు ప్రమీలను ఇంతకు మునుపు నే నెప్పుడూ చూడలేదు. కాని, ఆమె ముఖంలో నీ పోలికలు చాలా కనిపించాయి. ఆమె కూర్చున్నప్పుడు ఒక పక్కగా చూస్తే నీవేనేమో అనే భ్రాంతి కూడా కలిగింది. ఆమె నడుస్తున్నా, మాట్లాడుతున్నా నీవే గుర్తుకొచ్చావు. వెనువెంటనే 'ఆ రాత్రి' గుర్తుకు వచ్చింది. ప్రమీల తొందరపాటుకు బాధ కలిగింది. రంగసామి నా మీద ఉన్న గౌరవం చేత ప్రమీల గురించి అంతా చెప్పాడు. నీవే గుర్తుకొస్తుంటే ప్రమీల మీద జాలి చూపక తప్పలేదు. రంగసామిని వెళ్లిపోవద్దని చెప్పి వచ్చాను. ప్రమీల నీ కూతురయి ఉంటుందని మాత్రం నేను ఏదీ చేయలేదు. ప్రమీల ఎవరైనా నే చేయగలిగేది అదే. నే నా ఊరి స్టేషన్ మాస్టరుగా ఉన్నంత కాలం నా చేతిమీదుగా ఇలాంటివారి కెప్పుడూ టిక్కెట్టు ఇవ్వను, పార్వతీ? ఇది నిజం."

"ఇంతమందిని రక్షించిన నీవు నర్మదను మాత్రం రక్షించుకోలేకపోయావు."

"ప్రమీల లాంటి వారి కోసం నర్మద లాంటి వారు ఉండాలి, పార్వతీ!"

"నిండు కుండవు. భార్య పోయింది. కూతురు అలా అయింది. చిన్న కూతురు సంసారం సరిలేదు. అయినా, నీవు తొణకటం లేదు. బాధపడటం లేదు."

"బాధపడినంత మాత్రాన ప్రయోజనమేమిటి, పార్వతీ! ఎవరి జీవితాన్ని వారు జీవించక తప్పదు. మనం చెప్పినట్టు జీవితం ఉండదు. జీవితం చెప్పినట్టు మనం నడవాలి. బాధను బాధగానే తీసుకుంటే బ్రతకలేం?"

"అంతా నాటకంలో మాటాడినట్టు మాటాడతావు, రాఘవా? ఇంకా నాటకాలు వేస్తున్నావా?"

"లేదు, పార్వతీ! మానేశాను. నేను జీవిస్తున్నా నటిస్తున్నానని, నేను ఒక నాటకాలరాయుడినని, నా ఆరాధన ఒక నాటకమని మీ వాళ్లంతా నన్ను దూరం చేసిన తరవాత... నాటకరంగం మీద జీవించిన నేను, వాళ్లందరి తృప్తి కోసం నిన్ను దూరం చేసుకున్నాను. ఆ నాటి నుండి స్టేజి ఎక్కటం మానేశాను. కాని జీవితంలో నటించక తప్పదుగా? అప్పుడప్పుడు నటిస్తున్నాను. ఆ రాత్రి కూడా ప్రమీల ముందు నటించక తప్పలేదు." తల దించుకున్నాడు రాఘవరావు.

"అంటే?"

"నర్మద నా కల్పన." తల దించుకునే అన్నాడు.

"కల్పనా?!.. మరి... మరి... గుండెజబ్బుతో మరణించిన భార్య!"

"నాకు భార్య లేదు"

"రాఘవా! నీకు భార్య లేదూ!?.. మరి... మరి... నీవు..."

"ఆc! నేను, నేనే... నాకు నేనే... వస్తాను!"

"రాఘవా! ఆగు. నీ పరిస్థితికి నే బాధపడకూడదని ఇలా అంటున్నావా?... ఇది కూడా నటనేనా?" పార్వతి గొంతు బొంగురు పోయింది.

సన్నగా నీరసంగా నవ్వాడు రాఘవరావు.

"నటనే, పార్వతీ, నా జీవితమంతా నటనే! ఈ నటనే, పార్వతీ. నన్ను కోరుకున్న అమ్మాయిని నాకు దగ్గర చేసింది. ఈ నటనే నా నుండి ఆమెను దూరం చేసింది. ప్రమీల రహస్యాలు నాకు తెలుసని రంగసామి ముందు నటించాను. ఇది నిజమే. కాని, ఇప్పుడు మాత్రం... ఈ క్షణాన మాత్రం నటించడంలేదు, పార్వతీ! నన్ను నమ్ము!" ఎడమ భుజం మీదనుండి ఛాతీ మీదుగా కుడిపక్కకు పోతున్న మూడు జంధ్యం పోగులను కుడిచేతితో బయటకు లాగి ఆమెకు కనిపించేలా చూపించి, వెనుతిరిగి గబగబా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు రాఘవరావు.

(జంధ్యం మూడు పోగులు మాత్రమే వుంటే యింకా బ్రహ్మచారిగా వున్నట్టు గుర్తు. వివాహితుడికి అయిదు పోగులు వుంటాయి -ఎడిటర్)

■